

de Minister van Asiel en Migratie
de Minister voor Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

36704-61-Motie Van Zanten-Opmamelimiet en
geldovermakingen

Datum
8 juli 2025

Onze referentie
6699928

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Naar aanleiding het debat over de Asielnoodmaatregelenwet is door de leden Van Zanten (BBB), Rajkowski (VVD), Van Dijk (SGP) en Eerdmans (JA21) een motie¹ ingediend waarin de regering wordt verzocht om, naar Duits voorbeeld, een voorstel uit te werken voor een opnamelimiet van bijvoorbeeld € 50 van het door de overheid verstrekte leefgeld; en de regering daarnaast verzoekt ook een verbod uit te werken op geldtransfers naar het buitenland.

2. Geadviseerd besluit

Navraag bij zowel de Nederlandse ambassade in Duitsland als ook bij het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken leert dat de motie uitgaat van een onvolledig en deels onjuist beeld van de Duitse beleidsontwikkeling op dit punt. Om die reden adviseer ik u op dit moment de Kamer de te informeren:

- Over de Duitse beleidsontwikkeling zoals deze uit navraag is gebleken; en
- Over de Nederlandse situatie bij het COA waarin al sinds vele jaren het weekgeld via een betaalkaart kan worden overgemaakt en geen contact geld meer wordt gegeven; en
- De Duitse beleidsontwikkeling op dit punt wel verder te blijven volgen

3. Kernpunten

- De wetsaanpassing in Duitsland geeft de Duitse deelstaten (Bundesländern) de mogelijkheid om het weekgeld in plaats van in contanten via een betaalkaart te verstrekken maar verplicht de deelstaten daar niet toe.
- In Duitsland is geen sprake van een verbod op geldovermakingen naar het buitenland.
- Op basis van de beschikbare informatie over de situatie in Duitsland is niet gebleken dat het instellen van een opnamelimiet en/of het instellen van een verbod op geldovermakingen effect heeft op de vrijwillige terugkeer.
- In Nederland wordt het weekgeld reeds op een betaalkaart of op de bankrekening van de asielzoeker overgemaakt.
- De middelen die asielzoekers verstrekt krijgen, op grond van de Rva 2005², zijn zeer beperkt en zijn nodig om in het bestaansminimum te voorzien.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 704, nr. 61

² Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005

- Na uitgaven die asielzoekers moeten doen voor dagelijkse boodschappen, kleding etc. blijft hooguit nog maar een zeer beperkt bedrag over om eventueel terug te sturen naar het land herkomst.
- Uitvoering van de motie is daarmee deels overbodig en draagt niet bij aan de in de motie aangegeven toename van vrijwillige terugkeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
8 juli 2025

Onze referentie
6699928

4. Toelichting

Na het debat over de Asielnoodmaatregelenwet op 26 juni jl. is de motie van de leden Van Zanten (BBB), Van Dijk (SGP) en Eerdmans (JA21) op 1 juli jl. aangenomen. In de motie wordt de regering verzocht naar Duits voorbeeld een voorstel uit te werken voor een opnamelimit van bijvoorbeeld € 50 van het door de overheid verstrekte leefgeld aan asielzoekers. Daarnaast is de regering verzocht een verbod uit te werken op geldtransfers naar het buitenland. In deze motie wordt gesteld dat de strengere regels in Duitsland rond elektronische betaling hebben geleid tot een duidelijke stijging van het aantal vrijwillige terugkeerders.

Naar aanleiding van de motie is navraag gedaan bij zowel de Nederlandse ambassade in Duitsland als ook bij het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken. Uit de ontvangen informatie maak ik op dat een wetswijziging in Duitsland is doorgevoerd om de mogelijkheid voor Duitse deelstaten te creëren om het 'weekgeld' uit te betalen op een betaalkaart in plaats van in contanten. De deelstaten zijn vrij om daar gebruik van te maken. Het doel van de wetswijziging is om de bureaucratische complexiteit en de administratieve lasten te verlichten door de handmatige verstrekking van contant geld te verminderen. Daarnaast kunnen aan het gebruik van de kaart beperkingen worden opgelegd om zo bijvoorbeeld de mogelijkheid tot het opnemen van contant geld te beperken, gokken tegen te gaan of betalingen aan mensensmokkelaars te doen. De wetswijziging heeft geen betrekking op het vergroten van de vrijwillige terugkeer. Ondanks dat er in sommige Duitse media naar de toename van vrijwillige terugkeer wordt gerefereerd, wordt een causaal verband tussen de wetswijziging en vrijwillige terugkeer niet aangetoond. Ook in de ontvangen reactie van de Duitse overheid wordt aangegeven dat zij geen informatie of cijfers hebben die een dergelijk verband kunnen onderbouwen of een ander verband kunnen uitsluiten. Het door de indieners van de motie gestelde verband tussen een opnamelimit en een verbod op geldovermakingen naar het buitenland enerzijds en een stijging van het aantal vreemdelingen dat vrijwillig terugkeert heb ik dan ook niet kunnen vinden. Op basis van de informatie uit Duitsland, kan het verband overigens evenmin worden ontkracht.

In Nederland ontvangen asielzoekers op grond van de Rva 2005 een wekelijkse toelage ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Dit weekgeld wordt in Nederland reeds enkele jaren uitgekeerd op een elektronisch-geldinstrument (EGI). Het te ontvangen bedrag aan verstrekkingen hangt af van persoonlijke omstandigheden. Naarmate er sprake is van een grotere gezinssamenstelling is het bedrag dat per persoon wordt ontvangen lager³. Een alleenstaande volwassene ontvangt persoon € 73,67 per week en een gezin bestaande uit 2 volwassene met 4 minderjarige kinderen gemiddeld € 55,26 per persoon. Deze bedragen zijn in lijn met de bijstand minus de componenten die in natura worden ontvangen (zoals opvang, medische zorg). Net als voor andere

³ Artikel 14 Rva 2005

toelagen die mensen in Nederland ontvangen geldt, kunnen asielzoekers, zodra de wekelijkse toelage is ontvangen, vrij over hun geld beschikken.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

In ongeveer de helft van de gevallen wordt het weekgeld overgemaakt op door COA verstrekte betaalkaart. Voor de andere helft wordt het weekgeld gestort op de eigen bankrekening van de asielzoekers. Voor de door COA uitgereikte kaart geldt dat deze altijd is gekoppeld aan een betaalrekening met een Nederlands IBAN-nummer. Daarmee kan de gebruiker geld ontvangen, betalen en contant geld opnemen. De door het COA verstrekte betaalkaart is een elektronisch-geldinstrument (EGI) en is bedoeld voor binnenlandse uitgaven. Het is mogelijk om toegang te krijgen tot andere functionaliteiten, zoals het ontvangen van salaris, online aankopen en internationale overboekingen. De gebruiker dient zich hiervoor te registreren en identificeren via een bijbehorende app.

Datum
8 juli 2025

Onze referentie
6699928

Er is de afgelopen jaren geïnvesteerd om belemmeringen tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers zoveel mogelijk weg te nemen, zoals bijvoorbeeld het wegvallen van de 24-wekenbepaling met betrekking tot het verrichten van arbeid door asielzoekers. Dit ook vanuit het idee dat asielzoekers op deze wijze meer kunnen bijdragen aan de bekostiging van hun eigen opvang. Het hebben van betaalrekening is daarmee noodzakelijk om daar bijvoorbeeld het salaris op te storten.

In de motie wordt verder gesproken over het instellen van een opnamelimiet voor contant geld. Hoewel dit voor de betaalkaart zou kunnen worden ingesteld zou dit de mogelijkheid om geld over te kunnen maken naar het buitenland niet beperken, aangezien dit geen invloed heeft op de betaalfunctionaliteit. Ook bij organisaties waar internationaal geld kan worden overgemaakt, zoals Western Union, is het immers mogelijk om de betaling met een kaart te verrichten. Het is niet mogelijk om in te stellen waarvoor personen de kaart wel en niet mogen gebruiken. Het is aan winkels, organisaties en instellingen zelf om een dergelijke mogelijkheid wel of niet te bieden. In Nederland is het inmiddels meer gebruikelijk om met een betaalkaart te betalen dan met contant geld en het is aan het gebruikte betaalmiddel niet te zien wat de verblijfsstatus van iemand is. Tevens is het zo dat vrijwel alle asielzoekers na 6 maanden ingeschreven moeten worden in de Basisregistratie Personen. Zij ontvangen op dat moment een BSN en hebben de mogelijkheid om een reguliere betaalrekening te openen met de daarbij behorende, door banken ingestelde, voorwaarden. Daarmee komen alle asielzoekers op termijn in aanmerking voor het openen van een eigen betaalrekening. Het instellen van een opnamelimiet op een door de door het COA verstrekte betaalkaart zou derhalve ook niet doeltreffend zijn.

Het instellen van een verbod op geldovermakingen naar het buitenland lijkt in de praktijk evenmin nuttig en realiseerbaar. Allereerst merk ik op dat van een dergelijk verbod ook in Duitsland geen sprake is. Iedereen kan zich gewoon wenden tot een kantoor voor geldovermakingen. Daaraan zijn in Duitsland geen beperking voor opgelegd, noch is gebleken van voornemens daartoe. Daarnaast geldt dat het overgrote deel van het weekgeld zal opgaan aan kosten voor eten en drinken omdat asielzoekers in de regel zelf voor hun eten moeten zorgen. Naast de andere uitgaven die asielzoekers zullen moeten doen voor kleding, de persoonlijke verzorging etc. zal naar verwachting slechts een klein deel overblijven om dat anders te besteden. Tevens is gebleken dat op dit moment er met de

betaalkaart onder het COA-programma eigenlijk geen sprake is van geldovermakingen naar het buitenland.

De motie vraagt twee dingen: het instellen van een opnamelimiet voor contant geld en het verbieden van geldtransfers naar het buitenland. Dit vanuit het idee dat een verscherping van de regels zou leiden tot een groter aantal personen dat vrijwillig zou vertrekken. Ten aanzien van beide punten kan uit de ontvangen informatie worden geconcludeerd dat de motie uit lijkt te gaan van een onjuiste veronderstelling. Een relatie tussen een opnamelimiet dan wel een verbod op geldovermaking en terugkeer kan niet worden vastgesteld. Nu bij het opstellen van de motie uit lijkt te zijn gegaan van verkeerde aannames over zowel de Duitse beleidsontwikkeling als van de huidige Nederlandse situatie lijkt het vooreerst met name van belang de Kamer hierover goed te informeren. Dat neemt vanzelfsprekend niet weg dat verdere beleidsontwikkeling in Duitsland goed gevolgd zal blijven worden.

4.1. Politieke context

Terugkeer is een prioritair beleidsterrein voor het kabinet en de Tweede Kamer. Binnen dit beleidsterrein wordt ook ingezet op vrijwillige terugkeer. De ingediende motie kan dan ook vanuit dat perspectief worden gezien. Van het verband tussen de in de motie voorgestelde maatregelen en de toename van vrijwillige terugkeer is niet gebleken en dit ligt ook niet direct voor de hand.

4.2. Communicatie

De Kamer zal via een separate verzamelbrief worden geïnformeerd over de uitvoering van de motie.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

In deze nota is geen informatie opgenomen die niet openbaar is gemaakt, anders dan de persoonsgegevens van de ambtenaren die niet openbaar worden gemaakt ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
8 juli 2025

Onze referentie
6699928